

САГА ОЛОХ

2016 сыл
Алтынньы
15
КҮНЭ
СУБУОТА
№ 112
(11279)

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

12+

УЛУУСПУТ ХАҢЫАТА ТӨРҮТТЭММИТЭ 85 СЫЛЫНАН!

САГА ОЛОХ

Убаастабыллаах Афанасий Афанасьевич!
«Сага олох» редакционнай-издательскай
холбоһук коллектива, бэтэрээннэрэ!
Чурапчы улуунун дьоһун-мааны
олохтоохторо!

Эһигини Чурапчы улуунун хаһыата күн сирин
көрбүтэ 85 сыллаах үбүлүөйдээх бэлэс күнүнэн
Саха Өрөспүүбүлүкэтин гражданскай уопсастыба
институттарынан сайдыытыгар
министирискибэтин аатыттан итиитик-
истинник эбэрдэлиибит!

Чурапчы улууһа — биһиги
өрөспүүбүлүкэбитигэр биһир бастыҥ үлэ-хамнастаах улуустартан
биһирдэстэрэ. Сайдам санаалаах дьонун үлэһит дьонно үтүө холобур
буолан төрөөбүт Сахабыт сирэ сайдыытыгар дьонун
кылааттаахтар. Чурапчы историята олус кизг, ураты тулуур
ирдиир, түмсүүнү эрийэр кэрдиис кэмнэрдээбэ. Саха норуотун өрөгөйүн
үрдэтэр сырдык ситиһиһирдээбэ. Ол барыта улуус сайдыытын
кытта тэнгэ сайдан кэлбит улуус хаһыатыгар суруллан, история
кэрэһитэ буолан баччааҥа дылы тиһигин быспакка кэллэ. Сэрхи, көһөрүү
ыар кэмнэрин аахсыбака улуус хаһыата сайдыыны көхтөөхтүк
салайсан, үлэ-хамнаһы тэрийсэн кэлбит үлэтин суолтата олус ула-
хан.

1931 сыллаахха алтынньы 15 күнүгэр бастакы нүөмэрэ тахсыбыт
«Социализм суола», сагалыы сагалыы ааттаммыт «Сага олох»
хаһыатка элбэх Саха норуотун кизн туттар суду дьонно үлэһэн аас-
пыттара: С.С.Яковлев — Эрилик Эриистиин, С.А.Саввин — Күн Дьырибинэ,
А.С.Бродников, С.А.Попов — Тумат уонна да атыттар биллэр-көстөр
суолу тэлэн хаалларбыттар. Билигин «Сага олох» редакционнай-
издательскай холбоһук коллектива ол дьонун үлэ утумун быспакка
таһаарыылаахтык үлэһирэ, кэм ирдэбиллэрин сайдан иһэрэ улуус сай-
дыытыгар улахан суолталаах. Аныгы кэмгэ түмсүүлээх буолууга,
нэһилиэнньэ нус-хас олоһун тэрийиһэ, гражданскай уопсастыба олох-
тонуутугар улахан сорултар тураллар.

Убаастабыллаах бэтэрээннэр, коллектив! Баҕарабыт эһизэ
дорубуйаны, дьыа кэрээнгэ дьолу, үлэбэ ситиһиһирэ, элбэх
ааҕааччыны! «Сага олох» хаһыат өссө да өр сылларга дьонун тэрийэ-
эччи, ытыктанарсырдаааччы буолан улуус, ону сэрэ республика
сайдыытыгар тирэх, көмөлөһөөччү буола турдун!

Эбэрдэни кытта министир Сардана ГУРЬЕВА.

Чурапчы улууһа (оройуона)
МТ дьаһалтата уонна Улуус
депутаттарын Сэбиэтэ «Сага
олох» хаһыат 85 сыллаах
үбүлүөйдээх дьаһалынан бары
тэрилтэ бэтэрээннэрин,
үлэһиттэрин итиитик-
истинник эбэрдэлиибит!
1930 сыллаахха күлүн тутар 25
күнүгэр Саха АССР Киин
Ситэриһлээх Кэмитиэтин

Президиумун Уураахтарынан Чурапчы уонна Таатта оройуоннарын кыра-
ныыссалара чуолкайданна. Ити кэмтэн Чурапчы оройуона туспа
оройуон быһыытынан араас уустук, ыарахан ардыгар өрөгөйдөөх кэмнэри
туораан кэллэ.

Бу кэмнэртэн оройуон быһыытынан ураты суолу тутуһарга инники
сайдыыбыт биһир тэһүү күүһүнэн 1931 сыллаахха Чурапчыга типография
үлэбэ кичирэн Саха сиригэр сахалыы тыллаах «Социализм суола» дьин
оройуоннаабы хаһыат биһир бастакынан тахсыбыта. Бу хаһыат
очотообу үлэ-хамнас тахсыытын, үлэбэ бастыҥ көрдөрүүлээх дьону
сырдаппыта. Хаһыат кэлин 1962 сыллаахха «Сага олох» дьин ааты
ылыммыта. Бу кэмнэргэ хаһыат партиянай, комсомольскай идеологиялар
бастыҥ сырдыттарынэн буолбута. Орду үлэ-хамнас тахсыытын, үлэбэ
бэриһиллээх үлэһит дьону кичик сырдаппыта. Биһиги билигин кизн
тутта ааттыыбыт А.А.Саввин-Күн Дьырибинэ, С.Яковлев-Эрилик
Эриистиин, А.Бродников, С.Попов-Сэмэн Тумат курдук суруйааччыларбыт,
оройуонмут хаһыатыгар айымньылаахтык үлэһэн аастыттар.

Биһир уустук 90-нус сыллар кэмнэригэр редакторунан Г.Попов, онтон өр
кэмгэ бэриһиллээхтык үлэһит дьоннорунан Г.Массеев, С.Данилов, М.
Сидорова, С.Смирникова хаһыат историятыгар, улуус сайдыытыгар
ураты буочары хаалларбыттарын дириһтик билиһэбит!

Ытыктабыллаах бэтэрээннэр, үлэһиттэр!

Эһиги сырааах үлэһитин үрдүктүк сыаналаан туран улуустуу хаһыата
инникитин дьон интэриэһин тэрдэр матырыйаалларынан куруук баай
буоллун, биһиртэн биһир хатыламмат түгэннэри кэпси, кэрэхси турдун.
Сыллата ааҕааччыта үксүү, тирааһа кэҕи туарыгар баҕарабыт!
Тус олохтутугар дьол-соргу арыаппастын, ил-эйэ энэрдэстин!

А.Т.НОГОВИЦЫН,
Чурапчы улуунун баһылыга,
Я.П.ОКОНЕШНИКОВ,
Улуус депутаттарын Сэбиэтин председателэ.

Убаастабыллаах «Сага олох» хаһыат бэтэрээннэрэ, үлэһиттэрэ!
Ытыктабыллаах дойдубут дьонно-сэргэтэ!
Эһигини улуустуу хаһыата 85 сыллаах үтүө үбүлүөйүнэн итиитик истинник эбэрдэлиибит!

«Социализм суола» дьин ааттанан, сагалыы «Сага олох» хаһыат буолан бу 85 сыл тухары тапталлаах
улуустуу сайдыытын кэрэһиллэн, дьонун-сэргэтин сырдатан, кыһыыларын-ситиһиһирин суруллан,
кыһаллаах кэмгэ түмэн-сомолоон кэлбитэ санаахха күндү, дьонун. Өрөспүүбүлүкэбэ биһир бастакынан
тэриллибит улуустуу хаһыатыгар 85 сыл тухары элбэх үтүө дьон үлэһэн-хамсаан аастыттарын махтана,
кизн тутта бэлэтиир тобросоох. С.С.Яковлев — Эрилик Эриистиин, С.А.Саввин — Күн Дьырибинэ, Е.А.
Макаров, А.С.Бродников, С.Р.Данилов — Роман Данилов, Г.Г.Попов, С.А.Попов — Сэмэн Тумат, П.М.Массеев,
С.Н.Чичигинов уонна да атын бүтүн улуус кизн туттар дьонун-мааны дьонно улуустуу хаһыатын онторон,
бэһэттээн сайдыыбыт суолун тэрийсэн кэлбиттэрэ.

Билигин кэмгэ хаһыат оруона эмиз олус улахан. Информация үйэтигэр тьыа сирин сайдыытын тэрийсип,
сахалыы тыл сүмэһинэ сүппэтигэр үлэһити улуус хаһыатыгар дьонун соруу быһыытынан бастакы күөҥгэ турар. Олохтут таһыма үрдэн истэбин
аайы улуустуу хаһыата эмиз сайдан, сагалыы технологиялары баһылаан улуустуу дьонун өйүн-санаатын чөбүк онорууга, түмсүүлээх буолуубутугар
үлэһир хайыската кизг кэскиллээх, үрдүк элпэтинэстээх. Уруку кэм үтүө утумун саҕаан билигин коллектив эмиз айар-тутар, олох сиринэн
общественнай өйгө санааба тирээбэр, өрөспүүбүлүкэ, бүтүн дойду үрдүнэн ытыттылар политиканы дьонно-сэргэбэ тирээбэр, улуус сапаттамын
кытта биһиргэ субэлэһэн күүс-көмө буолар. Ол үлэбэ-хамнаска, кэскиллээх тэһүүгэ олус үчүгэй көрдөрүү буоларын үөрэ бэлэтиибит.

Ытыктабыллаах улуустуу хаһыатын бэтэрээннэрэ, полиграфисттар, үлэһит сылдыар коллектив, баҕарабыт эһизэ кытаанах дорубуйаны, дьыа
юрэгэннэтигэр дьолу, тус үлэһитигэр ситиһиһирэ! Тапталлаах улуустуу «Сага олох» хаһыата ааҕааччыта элби турдун, улуустуу сайдыытын
кэрэһиллэн сайда турдун!

И.К.МАКАРОВ,
Ил Түмэн депутата, «Сахатранснефтегаз» генеральнай дириэктэрэ,
биһир дойдулаахтар «Чурапчы» түмсүүлэрин салайааччыта,
П.П.ПИНИГИН,
Ил Түмэн депутата, Олимпийскай чемпион.

“Сага олох” хаһыат 85 сылыгар

Ытыктабыллаах «Сага олох» хаһыат айар коллектива, бэтэрээн суруналыыстар, общественнай корреспонденттар уонна аабааччылар!

Ытыктабыллаах полиграфистар!

Эһиги тапталлаах төрөөбүт түөлбөүт — хатыннардаах чараннардаах Чурапчы улуунун хаһыатын бастаагы нүөмэрэ тахсыбыта поп курдук 85 сылын туолла. Барытын бу дьонун үбүлүөйүнэн, кэрэ-бэлиэ күүнүн Саха Өрөспүүбүлүкэтин Суруналыыстарын сойууһун бырабыгынаннарын, Саха сириг суруналыыстарын бүтүгүнүн уонна тус бэйэм ааптыттан ис сүрэхтэн итиитик-истинник эбэрдалыбын!

Бу үһүн иэи устата эһиги хаһыакыт бастаан оройуон, кэлин улуус социальнай-экономическай сайдыытын, общественнай-политическай, култуурунай-спорттивнай олох, араас сонуннарын, дьон-сэргэ олохун-дьаһабын, үлэтин-хамнаһын сырдатан, общество интэриэһин көмүскээн, тустаах анаһын толорон кэллэ. Норуока саамай чугас, саамай истин доһор, ыалта күүтүүлээх күндү ыалдьыт, үтүө сүбэһиг эмиз киһи буолбута.

Хаһыат 85 сыллаах историята, киһи саһарбыт страницалара — бу Чурапчы улуунун сайдан кэлбит кэлим историятын быстыспат сорбото, дьиннээх кэрэһитэ, киһи олохун көрдөрөр сизирилэтэ, көлүөнэлэри олтимнэччитэ. Бу дьыллар усталарыгар хаһыат

редакцията сүүтүнэн суруналыыһы айар үлэбэ абылаата, иитэн-үөрэтэн таһаарда. Киһилэр махталлара бүгүн эһизэ анаһар. Бүгүн хаһыат айар коллектива аба көлүөнэ суруналыыстар үтүө үлэстэрин салбаан уонна сайыннаран, “Сага олох” сана олох тэтимигэр сөп түбэһэрин курдук ис хоһоонун, тылын-өһүн, тас көстүүтүн тупсарыыга, аабааччыны тардар, интэриэһиргэтэр, аабыллымтыа буолуутугар күнүгэ өссө күүсэ сыраллаһан үлэлиирэ наада. Онуоха элгийттир сынтарыйбат сытыы берүүлээх айар үлэһиттэр, көмөлөһөөччүлэр, общественнай корреспонденттар абылаага суохтар. Бир идэлээхтэрбит тапталлаах улуустарын үлэһит дьонун олох бары эйгэтигэр үрдүк кирбимлэргэ, үтүбэ, сырдыкка сирдээччи, ыһырааччы уонна тэрийээччи буолар сүрүн анаһарын толору туралларыгар эрэпээхпит.

Өссө төгүл үбүлүөйүтүнэн эбэрдалээн туран эһизэ барытыгар куруук чэпчэчбдик сылдыаргытыгар, санаттан-сана, сонунтан-сонун суруйуулары, бэриинилээх аабааччылары, тус бэйэбитигэр, дьиз кэргэннэтигэр дьоллоох, илгээх, байылыат олоху баһарабыт! Сытыы берүүбүт сыппабатын! Хаһыакыт тахсар ахсаана элбии-үксүү турдун!

Саха Өрөспүүбүлүкэтин
Суруналыыстарын сойууһун
бэрэссэдээтэлэ
Галина БОЧКАРЕВА.

Дьокуускай к. 2016 сыл, алтынны ый 15 күнэ.

Убаастабыллаах «Сага олох» хаһыат бары бэтэрээннэрэ, үлэһиттэрэ!

Күнүгэ кэтэһэр тапталлаах «Сага олох» хаһыакыт тэриллэбитэ 85 сыллаах үбүлүөйүнэн итиитик-истинник Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатын, нэһилиэк олохтоохторун аатыттан эбэрдалыбын!

Хаһыат норуока күнүгэ олоху сырдатар, норуот үтүө үлэстэригэр, үтүө холобуругар үөрэтэр сыалын толорон, күн бүгүн хас биридди ыалта сонун-номас кэтэһиилээх ыалдьыт кэрэһитэ буолла. Нэһилиэк, улуус үлэтин-кэтэһиилээх ыалдьыт кэрэһитэ буолла. Нэһилиэк, улуус үлэтин-хамнаһын, дьонун-сэргэтин ситиһиитин, кыһалбаларын, санааларын тизрдэр, уопсай дьыалаба түмэр сыаллаах хаһыакыт биһизэ, аабааччыларга чугас, тийимтиэ.

85 сыл устата хаһыакка редактортан сабаалаан корреспонденттар, таһаарааччылар хас да көлүөнэлэрэ үлэппэн-хамсаан аастылар. Киһилэр норуока сананы киллэриигэ, дьон санаатын уларьытыга бэйэлэрин көмнэригэр бэриинилээхтик үлэппэн, сана толкуйдаах оолбуйар дьону үөрэтэн-такайан хаһыат бүгүннү коллектива киһилэр үлэлэрин салбаан сайыннаран, байылан, сана технологияны баһылаан үлэһии олорор.

Хаһыаты таһаарыыга сана технологиялар, оборудованиелар туһанылаллара хаһыат тугула тупсуутугар улахан оруоллаах. Ол эрэри хаһыат ис хоһоонун «тыыннаах» киһи суруйара, санаатын дьонно тизрдэрэ хас биридди суруйар киһиттэн, киһи берүүтүтэн тахсарын билинэбит. Хаһыакытыгар элбэх талааннаах дьон үлэппэн, улууспут аатын ааттатылар, өрөспүүбүлүкэ сонуну тарбаттар эйгэтигэр үлэһии-хамсыы сылдыаллар.

«Сага олох» хаһыат өссө сайдан истин, сонунна элбии турдун, хабар эйгэтэ кэнээтин, элбэх аабааччыланан! Барытыгар үтүө доруобуйаны, сытыы берүүнү, ситиһиини, дьиз кэргэннэтигэр илгээх олоху баһарабын.

С.А. САРГЫДАЕВ,
«Чурапчы нэһилиэгэ» МТ баһылыга.

БИИР ИДЭЛЭЭХТЭРБИТИГЭР ИТИИ-ИСТИН ЭБЭРДЭ!

Чугдаарар Чурапчы дьонугар-сэргэтигэр, үөрө-көтө алтыһар биір идэлээхтэрбитигэр улуустаагы «Сага олох» хаһыат 85 сааһын туолар үөрүүлээх сылынан истиг эбэрдэбитин тизрдэбит!

Таатта редакциятын коллектива.

«Сага олох» хаһыат историята — бу Чурапчы улуунун 85 сыллаах сайдыытын быстыспат сорбото, киһи олохун сизирилэтэ. Оройуон-улуус хаһыата чурапчылар өрөгөйдөөх да, хомолтолоох да күннэргэр маҕдытын улуус олохтоохторун кытта биіргэ буолара. Айар үлэһиттэр хаһыат сүрүн анаһын — норуот олохун сырдаттыны, киһи

интэриэһин туруулаһы буоларын хаһан да умнубатахтара. Хаһыат корреспонденттара улуус ситиһиилэрин, кыһылыларын-хотууларын сэргэ үлэбэ-хамнаска баар итэбэһи-быһаһы кириитикэлээбит кырдыктаах суруйуулар биһирэнэрэ, дьон-сэргэ сэнээриитин ыла, инники сайдыыга олук уурара.

Үтүс сыллар усталарыгар Чурапчы улуунун социальнай-экономическай, култуурунай сайдыытыгар улахан кылааты киллэрбит «Сага олох» хаһыат күн бүгүнүгэр дьизэ үлэ-хамнас, үөрэх, култуура, доруобуйа харыстабылын, спорт сонуннарын тиһигин

быспаака сырдатан, аабааччыга толору тизрдэн кэллэ. Ити үрдүк анаһы, дьон-сэргэ итэбэһин, эрэлин улуус бары көлүөнэ хаһыатчытара, бүгүннү суруналыыстар 85 сыл устата чэпчээхтик толорон кэлбикэтин үрдүктүк сыаналыыбыт. Улуускут хас биридди ыалыгар күүтүүлээх доһор, сонун-көпсөөн кэһиилээх

кэтэһиилээх ыалдьыт буоланньыт, биір дойдулаахтаргыт дьирин махталларын ылан кэллэбит.

Инникитин даһаны сытыы берүүбүт сыппабатын, айымныылаах үлэбүт ахсаабатын, инникитин өссө да бар дьоннуг махталын, бараммат тапталын мунньуан чыһааллары ситиһин,

Уус-Алдан редакциятын коллектива.

сайдыы сырдык суолугар суолдьут сулус буолун! Үтүөкөн үлэһитигэр үөрүү-көтүү тосхойдун, аабааччы санаатын табар туһугар маҕды тугу эрэ сананы, сонуну кэскиллээби айынт! Бука барытыгар чэпчэн доруобуйаны, тус олоххутугар, чугас дьон-туугар дьолу-соргуну баһарабыт!

Мэнэ-Ханалас редакциятын коллектива.

Бары үтүөнү кытта Амма улуунун «Амма олох», Мэнэ-Ханалас улуунун «Эркээйи», Таатта улуунун «Таатта» уонна Уус-Алдан улуунун «Мүрү саһарбата» хаһыаттар коллективтара.

Амма редакциятын коллектива.

Уйгуну-бийаагы дэлэтин — барыбыт сорукупт!

Уйгу Кыһата

"Чурапчы" ТХПК "Сага олох" хаһыакка ыйга биһирэ тахсар анал сыһарыыта

№ 10 (56)

2016 сыл
Алтынньы
15 күнэ
субуота
№112 (11279)

ИСТИН ЭБЭРДЭБИТИН ТИЭРДЭБИТ!

Убаастабыллаах Афанасий Афанасьевич! „Сага олох“ хаһыат коллектива!

Эһигини улуустун хаһыата төрүттэммитэ 85 сыла туолуутунан эбэрдэбилибит! 1931 сыллаахха „Социализм суола“ аатынан бастагы нүмэр тахсыабыттан күн бүгүнүгэр дэри хаһыаппыт Чурапчыбыт улуунун дьонун-сэргэтин арахсыспат аргыһынан, бэйэтин кэмин ыар да, өрөгөйдөөх да түгэни-эриги кырбыйтаахтык сырдаттааччы буолан кэллэ.

Биһиги улуус сүрүн онгортон таһаарар дьарыктыг тыа хаһаайыстыбатын производствота буоларынан бу салааны сырдаттыыга „Сага олох“ улахан болгомтотун уурар. Билигин кэмигэ тыа хаһаайыстыбатын кооперативтарын, бааһынай хаһаайыстыбалар, чааһынайдар үлэс ситиһишлэрин, мөлгөх өрүттэрин, араас туруорсууларын, тыа хаһаайыстыбатын үлэтигэр таһаарыллар араас сокуоннары, ону дүүллүтүшлэри кэмигэр бэчээттээн улуустун дьонун-сэргэтин билиитигэр таһаарабыт. Управление салаалатын, специалисттарын кытары сибээстээхтик үлэлигибит.

Күн бүгүн улуустун өрөспүүбүлүкэс тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга бастыһан кэчээлэргэр сылдьытыыга эһиги киллэрсибит кылааккыт эмиз баар.

Баарабыт үлэтигэр ситиһишлэри, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны. Сытыы бөрүбүт сыһаабатын, айар талаангыт арылган истиһ!

А.П. ЗАХАРОВА,

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига.

Убаастабыллаах Афанасий Афанасьевич, „Сага олох“ хаһыат коллектива!

Эһигини улуустун хаһыата „Сага олох“ төрүттэммитэ 85 сыла туолар үбүлүөйдээх даататынан эбэрдэбилибит!

Тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктаныыга улуустуугар „Чурапчы“ ТХПК бородууксуйаны соботуопкалаһыр, астыыр-үөллүүр, баатарар тарилта буоларынан биһир сүрүн оруолу ылар. Кини үлэтин-хамнаһын улуустун хаһыата „Сага олох“ мэлдьи болгомто килигэр тутан сырдатар, улуус дьонугар-сэргэтигэр тиэрдэр.

2011 сыл кулун тутар ыйтан кооператив бырабылыанньатын быһаарытынан улуустун хаһыатыгар „Уйгу Кыһата“ дьэн сыһарыы ыйга биһирэ таһаарыллар. Итиннэ кооператив үлэтин, кини ыйтар политикатын суруйуу таһынан тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга бастыһан усуллар, специалисттар субэлэрэ, сага сабаалаһынар, о.д.а. сырдатыллар. Сыһарыы бэйэтин соругун сөптөөхтүк ситиһишлээхтик толорон иһэр.

Ыкса сибээстээхтик үлэлиир улуустун соботох бэчээттиир-сырдатар урдаанын коллективын өссө тэвүл бырааһынньыктынан эбэрдэсэн туран сырааах, олус наадаах үлэтигэр ситиһишлэри, чэгиэн доруобуйаны, тус олоххутугар дыагу-соругу баарабыт!

Н.А. АРЖАКОВ,

„Чурапчы“ ТХПК бырабылыанньатын председателэ.

БЫРАБЫЛЫАННЫА МУННАБАР

Алтынньы 10 күнүгэр „Чурапчы“ ТХПК бырабылыанньатын муннаага ыйтылынна. Муннаагы бырабылыанньа председателэ Н.А. Аржаков салайан ыйтта.

Муннаахха кооператив үлэтин туһунан Н.А. Аржаков информация испитиннэ, сыл халыыт үе ыйгар — тордус куартаага үүтү тууу сыааһа, эти тууу сыааһа коруун биһирээнэ.

Үүтү туттарыы сыааһа (бары хаһаайыстыбалартан, чааһытайартан) — 1 кг 40 солк.

Ынах этэ:

— Үрдүк (высший) уойуулаах эт — 1 кг 375 солк.
— Орто уойуулаах эт — 1 кг 350 солк.
— Ортогу алыһан уойуулаах — 1 кг 290 солк.

Убаһа этэ:

— 110 кг ордуу ыйаһылаах убаһа (этиннэ) — 35000 солк.
— 110 кг кыра ыйаһылаах убаһа — 30000 солк.
Убаһа этэ иһинин холбуу туулулар.
— Улахан сылы этэ — 1 кг 300 солк.
Бу быһаарыы бырабылыанньа членнэригэр биһир саппаан ыйтылынна.

ҮҮТ СОБОТУОПКАТЫН 2016 СЫЛ ТОБУС ЫЙДААХ ТҮМҮГЭ (ТОННАН)

п/п	Наследа	2016	показатели за 9 месяцев 2016						показатели за сентябрь 2016					
			План I - IX	факт. I - IX	разница от плана	выполн. в %	факт. 2015 г.	2016 г.к 2015 г. (+,-)	план сентябрь	факт. сентябрь	разница от плана	выполн. в %	факт. 2015	2016 г.к 2015 г. (+,-)
1	Алагарская	317,0	270,7	361,90	91,20	133,7	337,10	24,80	54,8	57,00	2,20	104,0	66,10	-9,10
2	Бахсытская	419,0	357,8	348,10	-9,7	97,3	276,50	71,60	72,5	55,60	-16,90	76,7	51,90	3,70
3	Болтогинская	277,0	236,5	202,50	-34	85,6	135,00	67,50	47,9	39,00	-8,90	81,4	34,20	4,80
4	Болугурская	564,0	481,6	448,50	-33,1	93,1	365,40	83,10	97,5	78,00	-19,50	80,0	82,20	-4,20
5	Арыпахская	324,0	276,7	296,00	19,3	107,0	253,70	42,30	56,0	49,30	-6,70	88,0	51,80	-2,50
6	Кытанахская	235,0	200,5	234,20	33,7	116,8	213,40	20,80	40,6	42,80	2,20	105,4	48,40	-5,60
7	Мугудайская	475,0	405,6	384,40	-21,2	94,8	396,90	-12,50	82,3	66,00	-16,30	80,2	73,30	-7,30
8	Ожупунская	588,0	502,1	547,90	45,8	109,1	506,00	41,90	101,7	100,50	-1,20	98,8	107,30	-6,80
9	Соловьевская	497,0	424,5	578,30	153,8	136,2	456,80	121,50	85,9	97,20	11,30	113,2	94,60	2,60
10	Сыланская	720,0	614,8	683,70	68,9	111,2	622,60	61,10	124,5	106,10	-18,40	85,2	107,40	-1,30
11	Тепейская	290,0	247,6	230,30	-17,3	93,0	246,80	-16,50	50,0	43,00	-7,00	86,0	49,20	-6,20
12	Хадарская	372,0	317,7	371,80	54,1	117,0	385,20	-13,40	64,3	68,50	4,20	106,5	83,30	-14,80
13	Хатылынская	331,0	282,6	292,30	9,7	103,4	232,20	60,10	57,3	52,80	-4,50	92,1	46,00	6,80
14	Хаяхсытская	284,0	242,5	278,80	36,3	115,0	266,50	12,30	49,1	47,00	-2,10	95,7	54,80	-7,80
15	Хоптогинская	599,0	511,4	506,70	-4,7	99,1	484,20	22,50	103,6	78,40	-25,20	75,7	82,10	-3,70
16	Чакырская	456,0	389,4	502,20	112,8	129,0	500,30	1,90	78,9	82,10	3,20	104,1	97,60	-15,50
17	Чурапчинская	307,0	262,1	178,20	-83,9	68,0	225,40	-47,20	53,1	30,80	-22,30	58,0	47,80	-17,00
	По улуусу:	7055,00	6024,10	6445,80	421,70	107,0	5904,00	541,80	1220,0	1094,10	-125,90	89,7	1178,00	-83,90

2016 сылга үүтү ыйаһан быһаана — 7055 тонна. Төрүөх элбэх буолан, сайыллыаһынага тэрээһиннээхтик тахсан, мөччүрүн олгомнук үүнэ сайынны ыйдарга үүт хото ыйаһына. Тобус ыйдаагы быһаана 6024 тонна эбит буоллаҕына 6445,80 тонна ыйаһа (107 бырыһыан). Балаһан ыйдаагы быһаан ситэ

туолбата эрэри эрдэ аһара толоруунан сыллаагы график эмиз аһарыллан иһэр. Быһаарыныны тустаах күнүгэр 541 тонна аһары ыйаһа. Ордук үчүгэйик быһааннарын 136,2 бырыһыан толорбут Соловьев, 133,7 бырыһыан кордорүүлээх Алагар, 129,0 бырыһыаны ыйбыт Чакыр, 116,8

бырыһыаннаах Кытанах нэһилээктэрэ үлэтигэр. Чурапчы, Болтоно, Болугур, Бахсы нэһилээктэрэ мөлгөх кордорүүлээхтэр. Хаар түһэн кыстыкка кириин буолан Сүөһүнү хөтөннө киллэрилиннэ. Онон сыл хаалбыт кэмигэр үүт ыйаһын намтаһаа сыллаагы быһааны толорор сорул турар.

Бу кувирогт кыстык хаар түлэн сүрбү кыстыкыс хоголун булан эрэр. Хаймайкыс баар, бирдинистон чааһынай ыаллар кыстыкка кииргэхтөөр, сотору ирбө олорүүгү, мухтааһын сардаһыаца. „Тураач“ ТХКК бу кувирогун үлгүрин туһунан бырабылыһыта предсказатели сибууааччы ДД. Носен биллһиннөөр:

[illegible]

көмүскөчүлөр. Бу тууран улуусун хайыптар тая хайыпчылардын управленения начальнига А.П. Зарова сыйдышы. Бийиги быышта уурун улуусарыан туу-тууан тууорзанын буула. Бийиги

КООПЕРАТИВ БҮГҮННҮ ТҮБҮКТЭРЭ

павильонмутун улууспут баһылыга А.Т. Ноговицын
тэрийсэ, 20х10 м павильон оротугар Аал-Луук мис
туруорулган, тая хаһайыстыбыланын
дэарыкынарбытын толору көрдөрөр стандарт,
ондокунар туруорулган, хаһыт чаран оротугар түрөр
курдук быһыы-майгы үөскэтилиһигэ дон-сэргэ
бондомуонун тарта, биирөөһүн ытла. Бондомуонун
садалаан үс күн барбыта быһастааны дон-сэргэ
дөрөрүтүр, аһы-тууу быһыыһылылар да табыастаах
буолда.

Бийр үзүү сонуммуг – бийлэл ахьлааһан агаарыг Дийлгөөр, Мей Көнийг дэж аатарыг күнүшү сүүрүүгэ бөдөрүн диганшарыгчар бастааһлар. Билиит бийлганы Д.С. Осипонка туралар Алысайл ылылгилгосаах „Мянчары сонбууларыгчар“, алыт да сүүрүүгэрэ сийилгилгоскит кытыахчара дэж эрэнбит. Корүүгэ-харыйыла, куркүлгилгилгоскит бийлн кохоркынылг элгилгоскит. Председателит Н. А. Аржанов улуу аг сүүрүүгэр федералитан салгылгачча.

Ойондохранилшпбьпнар хорюшпуй тутуулун сарданахпнып. Быйыл олгом үнүүстөх лыыт буюун уурдарааччы элбөх. Тусун эрбип. Тутарын багдееклары күтэбип. Буюлува сага сайааччы ашпна — Айнал Константинович Поиссен. Бу күндөргө

хүнлэгтэйгээр тааарч, агаарын бохирдлын өсөхөд
хүндтэй. Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр,
хүндтэй. Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр,
хүндтэй. Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр, Мөсөөр,

убааны, улакан сыгыны олорукат. Улус кишиниңи үү аспар сыак урукку компютерсай оңолуктар оңолуктар комбинаттаралар көһүөд, реконструкция барап сага оборудуламалар туруорулуохтара. Соторутааҕыта барабылыанна муньаа ыһыллап үүгү, эти тутуу сыгына бһааргылыбыа.

Апхыллыг 6 күнүгэр Мындагайыга Хакасиятан
200 ынаа сүүһү, 2 апыр орус азыллыгылар,
„Целиное“ уюуга „Сопсиско“ хаһайлык баарлап
ыттылыштар. Токус күн айаннан кэллэр. Туруктаа
үчүгэй. Сапа таас живописно-эстетический комплекске
келтириллөөлөр. Баамсина үзү эрд ыттылан
сыппыта барбыта. Ииниэ 13 үлөһит үлөһүдэ.
Комплекс салыанчытынан урууку отунур
биритиллириги үлөһит уонуттах салыанна Е.А.
Яфрекиский азията. Ыльрылп сүүһү кыстаабаха
хаҥас блокка кирийдөр. Сапа кэлбит сүүһүдү
көрсүүгэ сир-туом толорулуна.

Түзгөнийн туханын „Санга олох“ хайвчлалыг төрүүлэмтэ 85 сэтгэ тунууунын холоскин бэры үлбүгтэрин, тэд хайвчлалыг бэлэл үлбүгтэрин күнүн үлүүс бу салван дэрыкхавчлалыг, бэлэрэнэрин „Дурагч“ ТХПК профсоюзун төмүлүн алыгын элүүсүлбэл!

БОЛЪОМТОЛООХ СЫҢЫАН, ҮЧҮГЭЙ КӨРҮҮ ЭРЭЙИЛЛЭР

[illegible]

Викентий Иванович бұ сүһүрлер тусарынан жыйналашады: „Хажастыңтан сүһүрлері ақшалағы әріз иісін үлестіріп: Сорудың аны саз торықтөк пішістері талы. 17—24 жайың сүһүрлері талыбы: Улаахтары сүүмәрдөтіп: Искусственной сиемәтөнін хабилыбытар. Биір ый қаршынға тұрдыр. Салатқарын қызы әрізгең қонсәтөрі ылышыты. Сысталаңақ ырылырғылары бығылырғы (уыдырғы) ылыр. Кейінгі тұр-орсубұт жүрбилербинің барылаң төрдір. Хас биірлің сүһүртен хан ылырған бөбөбірісіңің: Түмүз үңүзің. Орнотуң 400 ж ыйаһыңақтар. Ордуқ ыйаһыңақтары әбі қары төлөбүз. „Деліңақ“ қашығыңа 7000 сүһүр. Бығың 2000 сүһүр қызың қонсәтөрің бос қызың бүтәң үңүз қызың. Проводство — барың мөһәңдәрің. Үңү борсәтөң талыңақ жас әмір үңүрәң. Түз, Қазақстан ылыр әбі.

Бү сүрөгүсү булаанын симметрия борусунан. Тыманыны тулуфмугуспар. Кынын—20,—25 кырадыл пканын тыманыны жонуктуу тулуфмугуспар. Бири бимна ортотун 25-тик күүтү бироктор эбит. Сынга 8000 кг кунит бусар. Благаларын тт харекетинан корутум.

Биларынан аяллылынабыз сүөлүлөр ээиниз кыстагыгытара. Сана кимбиз сүөлүлөр улукан болжолотуну, үчүтэй көрүүнү-карайылыны эрбейлөр. Ветеринарнай

Р.А. Бажуров, И.А. Арзамаскина

БУРДУК ХОМУУРУГАР

Бийнхон күнүн 459
гектар сиргэн
туорахгаах кулгуура
хэмүүлүнх.

Ол нийтэр 100 гектартан оруус, 60 гектартан дэжмисэн, 299 гектартан эбиус. 370 тонна хомулуухаах бьлвант 355 тонныгн тохорулшн 95,9 бырьднхн буюшн. Ол нийтэр оруус 30 тонна, дэжмисэн 60 тонна, эбиус 265 тонна. Бнр гектартан 7,7 центер ырьднхн.

Баяныны элнийг нэг бэлтгэснийнээ
(парууаанын) 366 гектар, күнүний

хорьгууга 474 ректар онгохуулна. 19
хүмүүгэ хамуур үлдэ түмүкэллэнэ.

Марияны ШЕРМЯКОВА,
управление коммунальной автономии

ТЭТТИК СОНУННАР

Бу хүнлэргэ Хагасиястан илалс партия сүүлүдэр келиктээктэр. Итидери таш хаамайыстыбын сайлныарыга сүүлү атылыгылыгылар алаан харчы укулт нэбилээктэрэ түнэттилеке.

XXX

„Чурагчы“ ТХПК 5 тоннагах реферизатор массынга чыгыш. Бу будда омул массынга кооператив бородоуксуватыл шийингэ-гайына ачкысыр.

XXX

Алтыншы 17 күнүгэр билингвоял предприниматель Руслан Федотов килер территориялар сана мауаһына аһалыуа. Итиннэ тыа хаһаайыстыбалар аһалыа араас техникалар, оборудованиелар аһаланышхыра.

Сыдыршыны бэлэмнэтэ Алексей СЛЕНЦОВ.

Алексей С. МЕДИЛОВ,

